

HADISLAR VOSITASIDA O`QUVCHI-YOSHLARDA ILM OLISHGA BO`LGAN ISHTIYOQLARINI YANADA RIVOJLANTRISH

Shabdullayeva Lazokatxon Orifbekovna
Andijon Davlat universiteti "Umumiy
pedagogika" kafedrasi o`qituvchisi
Abdumutalipova Muxlisa Akmaljon qizi
ADU, BTSTI 401-guruh talabasi

Annotatsiya: Maqolada hadis va uning ahamiyati haqida ma'lumotlar, yosh avlodni har tomonlama barkamol va ilmi qilib tarbiyalashda ularning o'rni, ilm o'rganish yo'lida ajdodlarimizning tajribalari va ular yordamida o'quvchilarni ilm olishga yanada ruhlantirish haqida keltirib o'tilgan. Dunyoqarashi keng, mustaqil fikriga ega yoshlarni tarbiyalash hozirgi kunning dolzarb muammolaridan biridir. Bu muammoning yechimi esa diniy va dunyoviy bilimlarga ega bo'lish. Buning uchun esa hadislar eng kerakli qo'llanmadir.

Kalit so'zlar: Imom al-Buxoriy, hikmat, sahoba, din, hadis, sunnat, oyat, ilm-ma'rifat, ilmsizlik, ilmning fazilatlarini, ilm olishga targ'ib, dunyo, oxirat.

Annotation: The article contains information about the hadith and its importance, their role in growing up the young generation to be competent and knowledgeable in all aspects, the experiences of our ancestors in the way of learning science, and using them to inspire students to learn more. Education of young people with a broad outlook and independent thinking is one of the urgent problems of today. The solution to this problem is to acquire religious and secular knowledge. For this, hadiths are the most necessary guide.

Key words: Imam al-Bukhari, wisdom, companions, religion, hadith, sunnah, verse, knowledge, ignorance, virtues of knowledge, promoting knowledge, the world, the hereafter.

Аннотация: В статье содержится информация о хадисах и их важности, их роли в воспитании молодого поколения, чтобы быть компетентными и знающими во всех аспектах, опыте наших предков на пути изучения науки и их использовании, чтобы вдохновить учащихся на новые знания. . . . Воспитание молодежи с широким мировоззрением и независимым мышлением является одной из актуальных проблем современности. Решение этой проблемы заключается в приобретении религиозных и светских знаний. Хадисы являются наиболее полезным руководством для этого.

Ключевые слова: Имам аль-Бухари, мудрость, сподвижники, религия, хадис, сунна, аят, знание, невежество, достоинства знания, продвижение знания, мир, загробный мир.

Islom ilm-ma'rifatga asoslangan din. Islomning asosiy manbalari hisoblangan Qur'oni karim va hadisi sharifda ilm o'rganish, uni boshqalarga o'rgatish, va aksincha, ilmsizlik yoki uni o'rgatishga loqaydlik qattiq qoralanadi. Bu fikrimizga muqaddas Kitobimizning ilk nozil bo'lgan oyatining o'ziyiq isbot bo'la oladi. Alloh taolo "Iqro", ya'ni "O'qi" deb amr qiladi ushbu dastlabki oyatda. Hadislar ham islom dinida Qur'ondan keyin turadigan ikkinchi muqaddas manbaa bo'lib, Muhammad (s.a.v)ning hayoti va diniy-axloqiy ko'rsatmalariga asoslangan. Muhammad (s.a.v) aytgan yoki qilib ko'rsatgan va boshqalar qilgan biror bir ishni ko'rib turib, man etmagan holatlar "sunnat" hisoblanadi. Ana shu xatti-harakatlar hadis deb yuritiladi. Hadislar islom dinining barcha qonun-qoidalarini o'zida aks ettiradi, Qur'onning turli oyatlarini tushuntirib, to'ldirib beradi. Islom dini inson manfaatlariga xizmat qiluvchi har qanday kashfiyot va yangiliklarni qadrlagan va qo'llab-quvvatlagan. Shubha yo'qki, barcha yangiliklar va kashfiyotlar zamirida ilm yotadi. Muoz ibn Jabalning ushbu fikrlari ilmning fazilatiga eng yaxshi dalillardan biri: "Ilm tanholikda hamroh, xilvatda do'st, to'g'ri yo'l ko'rsatuvchi mayoq, xursandchilig-u hafagarchilikda ulfat, do'stlar oldida vazir, begonalar oldida yaqin do'st, Jannat yo'lining minorasidir". Islomda ilm talab qilish har bir musulmon uchun beshikdan to qabrgacha farz qilingan. Farz Allohning qat'iy amri bo'lib, uni bajarish har bir mo'min uchun majburiydir. Ilm, agar Alloh uchun xolis o'rganilsa, egasini Jannatga olib borishi haqida yuqoridagi hikmatda bahramand bo'ldik. Ilm egalarining oqibatlarini xayrli bo'lishi tabiiydir. Abdulloh ibn Abbos (r.a): "Ilm olishda qiynaldim, biroz xorlandim, tilagimga erishgach, aziz-u mukarram bo'ldim", - deydi.

Hadisi sharifda : "Kimki dunyoni xohlasa, ilm olsin. Kimki oxiratni xohlasa, ilm olsin" – deyiladi. Ilohiy ta'limotda kelgan ilmdan murod barcha foydali ilmlar bo'lib, bunday ilm egalariga qilingan va'dalarga iymon va ixlos bilan uringan mo'min-musulmonlar erishadi. Bu qoidani ushbu hadisga ishlatadigan bo'lsak, mo'min-musulmon o'zi uchun foydali ilmga "Bu menga Allohning amri, dinimning talabi" deya urinsa, u Jannatning yo'liga tushgan bo'ladi. Abu Hurayra (r.a.) dan rivoyat qilingan hadis-u sharifda Payg'ambarimiz Muhammad (s.a.v) "Kim ilm talab qilish yo'liga tushsa, Alloh unga Jannat yo'lini yengillashtiradi", - derdilar. Ilmga da'vat qilish uchun bundan ortiq targ'ib bo'lmasa kerak, chunki har bir insonning oliy maqsadi – Jannat. Jannatga erishish uchun u har qanday qiyinchilik, mashaqqatlarga qarshi kurashishga tayyor.

Buyuk bobokalonimiz Imom al-Buxoriy sahih hadislar to'plami bo'lmish "Al-Jome' as-sahih" kitobining 1-to'plami 16-bobi "Ilmu hikmatni orzu qilmoq" bobida Hazrat Umar raziyallohu anhu bunday deganlar: "Boshliq bo'lmasingizdan avval ilmni chuqur o'rganing! Rasululoh sallollohu alayhi va sallamning sahobalari yoshlari ulg'ayganda ham ilm o'rganganlar. Rasululoh sallollohu alayhi va sallam: "Ikki narsadan o'zgasiga hasad qilmoq joiz emas, biri-kishiga Alloh taolo halol mol-dunyo

bersa-yu, uni haq yo`lida sarflayotgan bo`lsa, ikkinchisi-kishiga Alloh taolo ilmu hikmat ato etsa-yu, u shu tufayli oliy maqomga erishib, hukm surayotgan, odamlarga bilganini o`rgatayotgan bo`lsa”,- deganlar”.

Xulosa o`rnida shuni aytish mumkinki, ilm o`z sohibiga qiyomatda yo uning zarariga yoki foydasiga hujjat bo`lishi mumkin. Qolgani esa bandaning o`ziga bo`g`liq. Shuning uchun ilm olishni, bu yo`lda qiyinchiliklarni yengib o`tishni also to`xtatmaslik lozim. Foydali ilm olib, unga amal qilib dunyo-yu oxiratda saodatmand bo`lishga intilish lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. "Olimlarning ilm yo'lida chekkan mashaqqatlari va ko'rsatgan sabr-matonatlari bitilgan sahifalar". Abdulfattoh Abu G'udda
2. Abu Abdulloh idn Ismoil Al-Buxoriy. "Al-adab al-mufrad" – T.: O'zbekiston, 1990
3. Shayx Muhammad Sodiq Muhammad Yusuf "Xadis" Toshkent:2012
4. "Olim odam va olam". Mubashshir Ahmad
5. islom.ziyouz.com
6. islom.uz